

Meer doen met kennis

Jaarverslag 2019

Jaarplan 2020

Inhoudsopgave

1. Voorwoord	3	5. Financiën	
		5.1 Balans	19
2. Kennisdeling		5.2 Jaarrekening 2019	21
2.1 Platforms	5	5.3 Financiële ontwikkelingen 2019	23
2.2 Professionalisering	7	5.4 Verslag kascommissie	23
2.3 Websites	8	5.5 Begroting 2020	24
2.4 Congres	9		
		6. Organisatie	
3. Strategische doelen		6.1 Leden	26
3.1 Strategische thema 2019	10	6.2 Platforms	27
3.2 Strategische thema 2020	12	6.3 Bestuur	27
		6.4 Ondersteuning	28
4. Belangenbehartiging		6.5 Beroepscommissie	28
4.1 Integriteitscode voor Statistisch onderzoek & Analytics	16		
4.2 Databronnen	16		
4.3 Strategische contacten	17		

1. Voorwoord

2020 loopt anders dan we een maand geleden dachten. Ondanks dat veel fysieke bijeenkomsten niet doorgaan, gaan we als VSO komend jaar door met samenwerken en impact genereren; we willen meer doen met kennis. We willen bevorderen dat informatie en kennis daadwerkelijk bijdragen aan betekenisvolle (beleids-) interventies die van maatschappelijk nut zijn. Het gaat dan om het vergaren, produceren en het verbinden aan de (beleids-) praktijk van betekenisvolle informatie en kennis. Daarbij willen we onder meer nieuwe technieken en nieuwe data inzetten. We gaan onderzoekers, maar ook collega strategen en beleidsmedewerkers, faciliteren bij het ontwikkelen van vaardigheden en talenten om kennis te vergaren en in te zetten. We willen in samenwerking met vele partijen - regionaal en landelijk - een impuls geven aan de kennisontwikkeling en het leervermogen van gemeenten; de impact vergroten.

Zo zetten we ons als bestuur actief in voor de kanteling van het bestaande kennis- en leerlandschap, om de kennisinfrastructuur beter te laten aansluiten bij de behoeften van gemeenten en regio's. Hier is in nauwe samenwerking met landelijke kennispartners in de afgelopen jaren al een mooie opmaat voor gegeven. Het gaat concreet om het bevorderen van meer samenwerking en uitwisseling tussen gemeenten en regionale en nationale kennispartners.

Inge Bakker
Voorzitter

Ook onze interne structuur vraagt om vernieuwing. De VSO is sinds jaren georganiseerd in een aantal actieve platforms en werkgroepen. Steeds vaker worden gemeentelijke opgaven echter integraal benaderd. De opgaven zijn hiermee deels platform-overstijgend en vragen dus om kennis vanuit verschillende beleidsvelden. Denk bijvoorbeeld aan de circulaire economie, het toekomstbestendig wonen of de energietransitie. Dergelijke onderwerpen vragen ook steeds vaker om nieuwe oplossingen, kortlopende verkenningen en bijsturing. Het zou mooi zijn om de gezamenlijke stap naar actie, bundeling van denkkraft of productontwikkeling te kunnen zetten. Om hieraan tegemoet te komen, willen we initiatieven van leden - juist daar waar de energie zit - op het gebied van platform-overstijgende en urgente thema's faciliteren.

Dit doen we door middel van Platform Overstijgende Pop up Urban Pilots (POP UP). Een POP UP is een tijdelijke samenwerking van meerdere VSO-leden, eventueel aangevuld met vertegenwoordigers van andere (kennis)instellingen, die samen een gemeentelijk relevant thema oppakken. Met een concreet, deelbaar resultaat. Dit kan natuurlijk zeer divers van aard zijn.

Iets om naar uit te kijken is het VSO congres dat we samen met VNG organiseren. Het kennisfestival 'Meer doen met kennis' gaat in juni 2020 niet door. Dit jaar maken we er een digitale meeting van met een paar workshops en presentaties die we jullie echt niet willen onthouden. In juni 2021 houden we alsnog ons kennisfestival. Hier komen veel van de bovengenoemde zaken concreet samen. Het is een festival voor gemeentelijke onderzoekers en data-scientists, landelijke kennisinstellingen én beleidsadviseurs: samen werken aan een kennisnetwerk voor lokale impact. Samen kennis maken voor beter gemeentelijk beleid.

We hopen op een mooi jaar waarin we samen met jullie meer doen met kennis!

2. Kennisdeling

Leren van elkaar staat centraal bij de VSO en dat gebeurt volop tijdens de activiteiten die de platforms organiseren.

2.1 Platforms

Platform Economie

Het platform Economie is in 2019 twee keer bijeen gekomen. Voor de bijeenkomst van juni in Amersfoort kwam Peter Louter met een boeiende presentatie over lokale en regionale economische prestaties en een uitleg over de achtergronden voor regionale verschillen. Daarnaast waren er externe sprekers die op basis van vastgoeddata interessante inzichten deelden over bijvoorbeeld ontwikkelingen in de retail-sector.

In november 2019 was er een bijeenkomst in Rotterdam met als hoofdthema's: ondernemerspeilingen en passantentellingen. Wat betreft de ondernemerspeilingen bestaan er diverse lokale instrumenten en initiatieven en blijkt dat men in het algemeen kritisch is over het monitorinstrument van VNG-Realisatie. Het heeft geleid tot het voornemen om hierover verder in gesprek te gaan met de VNG. Passantentellingen bieden – ondanks problemen rondom techniek en privacy – hoopgevende resultaten. De projectgroep Economie is actief op zoek naar nieuwe leden. In 2020 zal onder meer aandacht worden geschonken aan de overgang van LISA-data naar de polis-administratie, CBS-microdata en de Omgevingswet.

Platform Statistiek & Datascience

In 2019 kwam dit platform twee keer bijeen en kende beide keren met rond de 50 bezoekers een hoge opkomst. De eerste meeting vond plaats in het stadhuis van Deventer, waarbij naast aandacht voor de onderwerpen 'data-gedreven werken' en 'ondermijning' ook een rondgang door het nieuwe stadhuis plaatsvond. De tweede meeting in oktober vond plaats in Utrecht en werd samen met het platform Leefbaarheid & Veiligheid georganiseerd. Het één keer per jaar bezoeken van een gastgemeente wordt door de deelnemers van dit platform zeer gewaardeerd.

Gebruikersgroep SWING

De Swing-groep is in 2019 twee keer bij elkaar geweest. Een actieve groep met een vaste kern van deelnemers.

Platform Beleids-Onderzoek Sociaal

Platform BOS is in 2019 twee keer samengekomen. In april stond het cliënt-ervaringsonderzoek centraal in Schiedam. In het stadhuis daar organiseerde dit platform samen met platform Methoden een bijeenkomst die door 31 deelnemers werd bezocht.

De tweede bijeenkomst in november vond plaats in Eindhoven. Hierin werd vooral aandacht besteed aan de monitor jeugdhulp en de uitstroom uit de bijstand. Er waren hierbij 25 deelnemers aanwezig.

Platform Wonen en Fysiek

Al in 2018 hebben de platforms Fysiek en Wonen erover nagedacht om samen verder te gaan omdat er regelmatig overlap is in de onderwerpen. Platform Fysiek heeft samen met Platform Wonen in 2019 een bijeenkomst georganiseerd.

6

De bijeenkomst in maart had als thema: De energietransitie van verschillende kanten bekeken. Er waren ongeveer 20 deelnemers en 4 presentaties.

1. De Klimaatmonitor: zicht op de vorderingen in de lokale en regionale energietransitie, Gert Nijsink, programma-adviseur (Rijkswaterstaat Water, Verkeer en Leefomgeving);
2. Workshop VIVET (Verbetering Informatie Voorziening) Energie Transitie, Laris Noordegraaf van het Kadaster;
3. Presentatie Duurzaam denken is nog niet duurzaam doen, Peter Kanne, I&O Research;
4. Motivatie, drijfveren en duurzaam energie gedrag, Eelco Boers, Smart Dodos.

In 2020 staat het voorspellen van verhuiskansen en hoe die zich verhouden tot de uitkomsten van het WoON op de agenda.

Platform Leefbaarheid & Veiligheid

Dit platform is op 31 oktober 2019 in Utrecht bijeen geweest. De bijeenkomst vond aansluitend plaats op de ochtendbijeenkomst van platform Statistiek & Datascience, waardoor er een grote opkomst was van 38 personen.

Tijdens deze bijeenkomst heeft Marion Verleg (Breda) de voorzittershamer overgedragen aan Wim van der Zanden (Rotterdam) en werd Marion bedankt voor haar jarenlange inspanningen als voorzitter van dit platform.

Vervolgens zijn er een viertal presentaties gegeven:

- Marion Verleg gaf een presentatie over de Buurtbarometer Breda, waarmee op hoogfrequente basis informatie wordt weergegeven met als doel vroeg-signalering in buurten.
- Anne Dullemond (StrateGis) presenteerde de tool Leefbaarheids-effectrapportage (LER), die in samenspraak met de wijkraad Bezuidenhout (Den Haag) tot stand is gekomen. De LER maakt het mogelijk om de effecten van ruimtelijke ingrepen (zoals woningbouw) op onder andere luchtkwaliteit, geluidsbelasting, groen en parkeerplaatsen in beeld te brengen. Zo worden discussies over gebiedsontwikkeling met kennis gevoed.
- Krista Schram (Hogeschool Inholland Rotterdam) presenteerde de resultaten van hun onderzoek naar de effecten van Rotterdamse digitale buurtpreventiegroepen (zoals 'Whatsapp-groepen' en 'Veilige Buurtapp') op de leefbaarheid en veiligheid in de wijk.
- Bas Huijsmans (Universiteit Leiden) en Hanny Zalme (Leiden) presenteerden de resultaten van hun onderzoek naar de veiligheidsbeleving van dak- en thuislozen in verschillende opvangvormen in Leiden.

Platform Methoden

Op donderdag 4 april is er een bijeenkomst geweest van platform Methoden samen met het platform BOS in Schiedam. In de ochtend kwamen de sprekers vanuit platform BOS aan bod, in de middag de sprekers vanuit Methoden. De onderwerpen van platform Methoden waren:

- Continuummeting cliënt-ervaringsonderzoek (ZorgfocuZ)
- Effectencalculator als instrument voor cliënt-ervaringsonderzoek (Jochum Deuten)
- Toepassing effectencalculator in Rotterdam (gemeente Rotterdam)
- Spiegelgesprekken in de wijkteams (gemeente Amersfoort)

De onderwerpen van Methoden sloten mooi aan bij de inhoudelijke focus van platform BOS. Er waren 31 deelnemers.

Kerngroep-lid Michiel Overkamp heeft wegens een baan elders het platform verlaten. Marco en Marlies hebben gesproken over de toekomst van het platform. Het organiseren van bijeenkomsten specifiek voor dit platform is te tijdrovend. Op grond hiervan is besloten het platform Methoden met ingang van 2020 op te heffen.

Werkgroep bevolkingsprognose

De werkgroep Bevolkingsprognose is in 2019 één keer bij elkaar geweest. Bram van der Klauw (Pronexus) licht de laatste ontwikkelingen van de software GBPRO toe, zoals het uitbreiden van de sturingsmogelijkheden en de CBS huishoudensstatistieken. Dominique Roon (CBS) geeft een presentatie over de methodiek van het CBS voor de huishoudensstatistiek.

Gebruikersgroep Analyzer

Op 26 maart 2019 had Analyzer zelf een bijeenkomst in Utrecht. Zij hebben hier o.a. de mogelijkheden van de nieuwe tool uitgelegd en vragen van gebruikers beantwoordt.

Platform Strategie & Bedrijfsvoering

Platform Strategie & Bedrijfsvoering is in 2019 éénmaal bij elkaar geweest in Utrecht. Spreker was Co Verdaas, hoogleraar Gebiedsontwikkeling TU Delft en lid van het Veluweberaad, sprak er onder meer over het verbeteren van de kennisinfrastructuur.

Daarnaast ging Kees Breed (VNG) in op de bestaande kloof tussen de aanwezige kennis bij kennisinstellingen en de behoefte aan kennis bij gemeenten.

Vanwege de toetreding tot het bestuur van de voorzitter van dit platform, Frank-Jos Braspenning, wordt in 2020 gezocht naar een nieuwe voorzitter.

2.2 Professionalisering

Congressen en leerqangen van Science Works

Al enkele jaren werkt de VSO samen met Science Works. In 2019 heeft Science Works weer verschillende congressen en trainingen aangeboden waarbij VSO-leden korting ontvingen op het deelname-tarief. Ook in 2020 wordt dit partnerschap voortgezet.

Accelerate your impact

De nationale kennisinstellingen (NKI's) organiseren sinds kort een mastercourse om onderzoekers te helpen bij het vergroten van het impact van hun onderzoek. In 2019 is daar contact mee gelegd, in 2020 werken we aan een cursusvorm om dit ook aan VSO-leden aan te kunnen bieden (zie ook 3.2).

2.3 Websites

VSONet

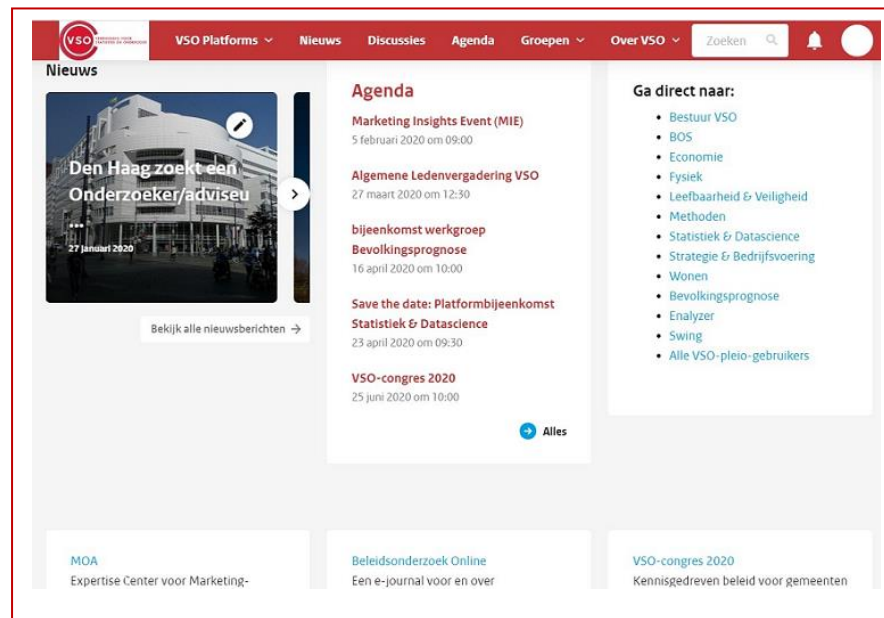
De website VSONet.nl is de publiek toegankelijk, informatieve website van de VSO. De website is in 2019 verder gemoderniseerd. De inhoudelijke onderdelen zijn hetzelfde gebleven. Via deze algemene website zijn diverse publicaties van de VSO te downloaden.

VSO.Pleio

Pleio is het online samenwerkingsplatform voor alle overheidsorganisaties en bestuurslagen in Nederland. Pleio is in 2010 ontstaan en heeft nu ruim 410.000 gebruikers en meer dan 400 deelsites.

De VSO heeft sinds 2011 een eigen deelsite op Pleio. Anno 2019 zijn de VSO-leden goed vertrouwd met het gebruik van VSO.Pleio. Er wordt volop informatie uitgewisseld, kennis gedeeld, discussie gevoerd en aangemeld voor platformbijeenkomsten.

In 2019 telde VSO.Pleio 10.964 bezoekers. In het verslagjaar werd een opschoningsactie uitgevoerd onder de deelnemers om 'vervuiling' met niet meer actieve leden tegen te gaan. Eind 2019 telde de site 487 gebruikers, tegenover 459 in 2018. Na een goede voorbereiding, waarbij ook de platforms werden betrokken, werd VSO-Pleio in de maand december volledig vernieuwd en aangepast aan de nieuwe huisstijl van Pleio (zie afbeelding). De site is overzichtelijker en daarmee gebruiksvriendelijker. Bovendien werden verbeteringen zoals voorgesteld door de werkgroep Innovatie & Positionering doorgevoerd, waaronder het toevoegen van een zoekfunctie.

The screenshot shows the VSO website homepage. The top navigation bar includes 'VSO Platforms', 'Nieuws', 'Discussies', 'Agenda', 'Groepen', and 'Over VSO', along with a search bar and notification icons. The main content area is divided into three columns: 'Nieuws' (News) with a featured article 'Den Haag zoekt een Onderzoeker/adviseur' dated 27 January 2020; 'Agenda' (Calendar) listing events like 'Marketing Insights Event (MIE)' on 5 February 2020 and 'Algemene Ledenvergadering VSO' on 27 March 2020; and 'Ga direct naar:' (Go directly to) with a list of links including 'Bestuur VSO', 'BOS', 'Economie', 'Fysiek', 'Leefbaarheid & Veiligheid', 'Methoden', 'Statistiek & Datascience', 'Strategie & Bedrijfsvoering', 'Wonen', 'Bevolkingsprognose', 'Analyzer', 'Swing', and 'Alle VSO-pleio-gebruikers'. At the bottom, there are three featured sections: 'MOA Expertise Center voor Marketing-', 'Beleidsonderzoek Online Een e-journal voor en over', and 'VSO-congres 2020 Kennisgedreven beleid voor gemeenten'.

Beleidsonderzoek Online

Beleidsonderzoek Online is een gezamenlijk initiatief met de Vereniging voor Beleidsonderzoek (VBO). Het is een E-journal voor en over beleidsonderzoek. Marcel Schroeten van Kennispunt Twente en Joost Fledderus, senior adviseur Onderzoek & Statistiek bij de afdeling Informatie van de gemeente Arnhem, zijn namens de VSO verbonden aan de redactie van beleidsonderzoek online. Het afgelopen jaar zijn er diverse artikelen, essays en boekbesprekingen gepubliceerd, waarvan helaas geen bijdragen door VSO-leden.

2.4 Congres 2020 vooruitblik

Vanwege de Corona-crisis besluit het bestuur in april 2020 om het congres van 2020 een jaar te verplaatsten. Op de oorspronkelijke datum van 25 juni is er een digitaal kennisfestival met een paar interessante workshops en lezingen. Op 24 juni 2021 organiseert de VSO haar tweejaarlijkse congres, samen met de VNG. Dit vindt plaats in de Jaarbeurs te Utrecht. Op het congres worden zo'n 400 deelnemers verwacht die kennis komen opdoen, kennis maken en kennismaken. Thema van het congres is dezelfde als het strategische thema van dit jaar: Meer doen met kennis.

Een belangrijk doel van het congres is om vanuit de VSO (van oudsher vooral (gemeentelijke) onderzoekers) de verbinding te leggen met de beleidsmedewerkers, data-analisten en data-scientists, om daarbij de rol en functie van de lokale O+S te ondersteunen en het kennis-gedreven werken van gemeenten te versterken. Een ander doel is het creëren van een breder en sterker netwerk van lokale, regionale en nationale kennisinstellingen. Om lokaal beter beleid te kunnen maken, is gebruik van alle beschikbare kennis noodzakelijk, waar die kennis ook wordt geproduceerd. Een sterkere verbinding tussen lokaal beleid en regionale en nationale kennis, maakt de kans op doorwerking van (regionale/nationale) kennis groter, en zorgt mogelijk ook voor lokaal meer toepasbare, relevante (regionale/nationale) kennisproductie. Maar ook dat lokale kennis doorwerkt in regionale en nationale kennisproductie.

3. Strategische doelen

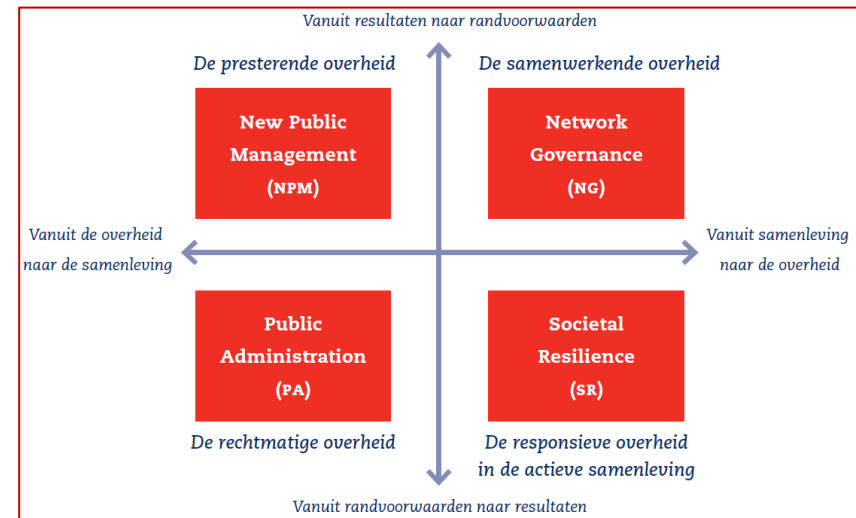
3.1 Strategisch thema 2019

Betekenis geven aan samenwerking

Voor 2019 heeft de VSO de ambitie geformuleerd om de mogelijkheden voor samenwerking met kennispartners verder uit te diepen. Daarmee is gekozen voor een voorzetting van het strategische thema van 2018 'Impact door samenwerking', dat ook op het VSO-Congres centraal stond.

De overheid verandert mee met de veranderende samenleving. Meer en meer schakelen we over van alleen een rechtmatige en presterende overheid naar een samenwerkende overheid en zelfs een responsieve, participerende overheid (NSOB, 2014). Als de manier van beleid maken en uitvoeren verandert, verloopt de kennisvergaring en de vorm en inhoud van kennis (deels) ook. Op de ALV 2019 heeft Eva Kunseler van het PBL een workshop gegeven over de consequenties voor onze rol in het veranderend beleidslandschap met als titel 'De nieuwe overheid, netwerksturing en de betekenis daarvan voor onderzoek'. Veel actuele strategische beleidsopgaven zijn complex want multi-sectoraal, gelaagd, persistent en onzeker. Dit brengt nieuwe uitdagingen met zich mee; onder meer het omgaan met complexe opgaven en afstemming binnen nieuwe interbestuurlijke verhoudingen; een nieuw samenspel organiseren tussen overheden, bedrijfsleven en maatschappelijke partners waarbij moet worden ingespeeld op maatschappelijke initiatieven en creativiteit.

Het NSOB-kwadranten model biedt handvatten bij het zoeken naar implicaties voor de kennisrol.

NSOB-Kwadrant, Van der Steen et al. 2014

We willen als VSO actief bijdragen aan de kanteling van het bestaande kennis- en leerlandschap. Hier zijn we, door het aanhalen van strategische contacten en het inhoudelijk invulling geven aan samenwerking al mee begonnen. In deze ambitie stond en staat de VSO ook niet alleen. Ontwikkelingen bij andere kennisinstellingen en partnerorganisaties ondersteunen en bevestigen deze koers. Ook zij kijken steeds vaker buiten hun eigen grenzen en zijn op zoek naar mogelijkheden voor kennisdeling, afstemming van onderzoeksprogramma's, vertaling van (landelijke) resultaten naar lokale en regionale context enzovoort.

De VNG kwam medio 2019 met de publicatie 'Kennis voor en van gemeenten', waarin de verhoogde kennisbehoefte van gemeenten (en regionale overheden) wordt uiteengezet tegenover de veelal nog landelijk georganiseerde kennisinfrastructuur. Het ROB publiceerde het signalement 'De Rijksoverheid als middenbestuur'. Hierin wordt geschetst dat decentrale overheden en de Europese Unie belangrijker worden in de beleidsvorming binnen Nederland ten koste van de nationale overheid. Beide publicaties onderschrijven het belang van een goede kennisbasis voor gemeenten om hun taken adequaat uit te kunnen voeren. De keuze voor 'Betekenis geven aan samenwerking' en daarmee in te zetten op een betere en bredere kennisbasis voor de leden was dan ook een logische.

Betekenis geven aan samenwerking heeft het afgelopen jaar concreet vorm gekregen vanuit het bestuur, in samenwerking met de platforms langs de volgende lijnen:

- Er zijn veelvuldige contacten geweest met de VNG, met name in de aanloop van de publicatie 'Kennis voor en van gemeenten'. De VSO is nauw betrokken geweest bij de totstandkoming hiervan. VSO trekt samen met VNG Realisatie op bij de vormgeving van landelijke pilots en datahubs en is betrokken bij de Expertisegroep Data Science waar veel VSO-leden aan verbonden zijn. Ook heeft de VSO meegewerkt aan een inventarisatie standaardisatie klantwaardering bij gemeenten van VNG Realisatie.

- De VSO heeft zich gepresenteerd bij het gezamenlijk overleg dat de Rijkskennisinstellingen voeren en besproken hoe de samenwerking in een intensievere kennisinfrastructuur gestalte kan krijgen. De VSO platforms zijn hierin de voornaamste schakel. We hebben daarbij de contacten geïntensiveerd met Planbureaus en Rijksuitvoeringsorganisaties, met name PBL, SCP, RIVM en RVS.

Met het SIA (Nationaal regieorgaan praktijkgericht onderzoek) is samen met de VNG gesproken over een mogelijke rol van hogescholen in de inrichting van regionale schakelpunten (naar aanleiding van 'Kennis voor en van gemeenten').

- De VSO is aangesloten bij de initiatiefgroep van het Veluweberaad. Bij de initiatiefgroep zijn vertegenwoordigers betrokken van KNMI, RWS, PBL, RIVM, Deltares, Waterschappen, Ministerie I&W en BZK, ODH, GGD, provincies/IPO en gemeenten (VNG, VSO). Doel is om te komen tot een dynamische, opgaven-gedreven kennisinfrastructuur rondom vier opgaven in het fysieke domein: bodem en ondergrond, gezondheid en veilige leefomgeving, deltaprogramma ruimtelijke adaptatie en circulaire economie.

- Met het CBS zijn de contacten verder geïntensiveerd. Op strategisch niveau is besproken hoe de data en expertise van CBS breder benut en uitgevent kan worden, ook buiten de UDC's. Het bestuur is ook actief betrokken geweest bij het CBS data-ecosysteem. In het data-ecosysteem worden samenwerkingsverbanden tot stand gebracht voor het vraag-gestuurd ontwikkelen van nieuwe producten, diensten, technologieën en innovatieve ideeën. Binnen het data-ecosysteem zit een brede en diverse groep bedrijven, academische instellingen en overheden. Zij willen het totale aanbod aan data-producten en -diensten beter afstemmen op de behoeften van gemeenten en provincies (zie: www.cbs.nl/nl-nl/corporate/2019/13/cbs-bouwt-dataecosysteem-met-partners).

Daarnaast heeft de VSO - als belangrijke afnemer van statistieken - deelgenomen aan de consultatie van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat omtrent nieuw op te stellen

(aangescherpte) beleidsregels voor het CBS en een nieuwe ministeriële regeling betreffende werkzaamheden voor derden door het CBS. Het ministerie heeft van zeven marktpartijen en van twee brancheverenigingen klachten ontvangen betreffende de oneerlijke concurrentie die zij ervaren van het CBS. Er bestaat onduidelijkheid over welke opdrachten het CBS wel of niet uitvoert. Hierdoor is een grijs gebied ontstaan waarin het onduidelijk is of het CBS de aangewezen partij is om te leveren of dat dit aan de markt moet worden overgelaten. Op verzoek van het Ministerie is er een verkenning uitgevoerd en is er geadviseerd over heldere uitgangspunten voor het CBS bij statistische diensten in opdracht.

Zie ook:

www.internetconsultatie.nl/beleidsregelstaakuitoefeningcbs/reacties
en
www.internetconsultatie.nl/werkzaamhedenderden/acties

De VSO heeft tijdens de consultatie gepleit voor een Rijksoverheid die met het decentraliseren van taken ook voorzieningen opzet die ervoor zorgen dat voldoende kennis beschikbaar komt voor ambtenaren en bestuurders die voor hun regio en gemeente belangrijke beslissingen moeten nemen. Het CBS zou hierin een belangrijke rol kunnen vervullen. Ook een evenwichtiger en reële financiering om in de lokale en regionale kennisbehoefte te voorzien is daarbij nodig. Voor een goede dienstverlening en vraagarticulatie vanuit overheden/markt en ter bevordering van innovatie zou (potentiële) data bovendien transparanter en toegankelijker moeten worden aangeboden. Het CBS beschikt over 11.000 microdatabestanden die onder afnemers en marktpartijen niet altijd (voldoende) bekend zijn. Wat omvat deze data precies? Over welke meta-informatie hebben we het? Wat zijn de indicatoren, mogelijkheden van de data, etc.? Laagdrempelig leren

van elkaar zou voorop moeten staan. Zo zou er beter gedeeld kunnen worden wat andere overheden bij het CBS hebben laten ontsluiten en op welke wijze. Investeringskosten zouden zoveel mogelijk moeten worden gedeeld. De wijze waarop kosten worden (door)berekend dient meer eenduidig en transparant te zijn. Gemeenten, zeker de kleinere, ervaren de kosten van de dienstverlening van het CBS als hoog. Dat werpt drempels op.

3.2 Strategisch thema 2020: *Meer doen met kennis*

De VSO wil bevorderen dat verzamelde informatie en opgedane kennis daadwerkelijk bijdragen aan betekenisvolle (beleids-) interventies die van maatschappelijk nut zijn. Dit betekent:

- Betekenisvolle informatie en kennis vergaren en produceren door onder meer nieuwe technieken toe te passen en nieuwe data aan te spreken;
- Het bevorderen van meer samenwerking tussen gemeenten onderling en tussen gemeenten en lokale, regionale en nationale (kennis)partners. Gestreefd wordt naar een beter functionerende kennisinfrastructuur;
- Het bevorderen van de samenwerking binnen gemeenten (tussen afdelingen) als het gaat om het verkrijgen van de noodzakelijke kennis en de vertaling daarvan naar beleid. Een juiste positionering van O&S en de rollen en taken die haar medewerkers daarbij vervullen, dragen hier aan bij. Dit betekent ook een verbreding van de doelgroep voor de activiteiten van de VSO;

- Leden - onderzoekers maar ook beleidsmedewerkers en strategen - worden gefaciliteerd bij het ontwikkelen van hun vaardigheden en talenten om kennis te vergaren en in te zetten.

Het bovenstaande is een vervolg op de strategische thema's van afgelopen jaren 'Van onderzoek naar kennis voor beleid' (2016-2018) en 'Betekenis geven aan samenwerking' (2019). Gemeenten zijn voor steeds meer maatschappelijke opgaven aan zet. Maar zij beschikken lang niet altijd over de data, informatie en kennis die nodig zijn om die taken effectief uit te voeren. Het Rathenau-instituut signaleerde in 2017 al: 'De kennisvraag van gemeenten en het kennisaanbod van de publieke kennisorganisaties sluiten vaak niet goed op elkaar aan. De gegevens die de publieke kennisorganisaties verzamelen zijn bijvoorbeeld niet altijd direct bruikbaar voor de beantwoording van gemeentelijke kennisvragen. Het is bovendien onduidelijk welke rol gemeenten kunnen gaan spelen bij de onderzoeksprogrammering en -financiering van de publieke kennisorganisaties' (Rathenau, Gezond verstand, 2017).

Het huidige kennislandschap is nog in sterke mate gericht op de kennisbehoeften van de nationale overheid. Gemeenten hebben andere behoeften; ze willen niet alleen toegang tot de kennis en ervaring waarover nationale planbureaus, adviesraden en andere kennisinstellingen beschikken. Zij hebben ook andersoortige vragen. Meer praktisch gericht op het leveren van maatwerkoplossingen, minder op systeemoplossingen en een one size fits all-aanpak. Gemeenten hebben meer behoefte aan handelingsperspectieven, maatwerk en lerende praktijken.

We willen als VSO actief bijdragen aan de kanteling van het bestaande kennis- en leerlandschap. Om het thema 'Meer doen met kennis' in te vullen, initieert de VSO de volgende activiteiten:

1. Het onderhouden en uitbreiden van de strategische contacten met landelijke en regionale kennisinstellingen. Dit ter bevordering van een beter functionerend kennislandschap;
2. Impuls geven aan kennisontwikkeling en het leervermogen van gemeenten;
3. Faciliteren en stimuleren van het oppakken van actuele gemeentelijke opgaven door VSO-leden: Platform Overstijgende Pop up Urban Pilots (POP UP);
4. Het tweejaarlijks VSO-Congres/Kennisfestival 'Meer doen met Kennis'.

1. Strategische contacten ten bate van een beter functionerend kennislandschap

Hier geldt dat we doorgaan op de ingeslagen koers van de afgelopen jaren, maar wel met meer focus op een zo goed mogelijk functionerend kennislandschap. We proberen de platforms zo veel mogelijk bij de contacten te betrekken. Op regionaal en nationaal niveau zijn stappen nodig om kennis te delen en te ontwikkelen en om bovendien gezamenlijk vragen te kunnen formuleren voor nationale kennisinstellingen (zoals universiteiten, hogescholen, planbureaus en adviesraden). Vervolgens moeten die kennisinstellingen bereid en in staat zijn om die vragen daadwerkelijk te gaan onderzoeken. Departementen, die vaak de opdrachtgevers en geldschieters van die instellingen zijn, moeten daarvoor de nodige ruimte bieden. Meer aandacht voor kennisontwikkeling ten bate van gemeenten en regio's in het Interbestuurlijk Programma (IBP) kan daarbij helpen. Samen met de VNG proberen we ons hier hard voor te maken. Voor wetenschappelijke onderzoekers geldt tenslotte dat intensievere samenwerking vaak ook nieuwe werkwijzen, methoden en technieken vereist bovenop hun bestaande arsenaal. Kortom, genoeg uitdagingen.

2. Impuls aan kennisontwikkeling en het leervermogen van gemeenten

Verbeteren en versterken van de kennisontwikkeling en het leervermogen van gemeenten. We trekken gezamenlijk met VNG, A&O fonds, Platform 31 op om een impuls te geven aan het verbeteren en versterken van de kennisontwikkeling en het leervermogen van gemeenten. In april organiseren we een discussie-bijeenkomst samen met verschillende deskundigen om tot een gezamenlijke probleemanalyse en een plan van aanpak te komen. Ter voorbereiding op de bijeenkomst schrijven we gezamenlijk een discussienotitie waarin hiervoor de aanzet wordt gegeven. Elementen zullen zijn: bewustwording onder ambtenaren en bestuur, het bieden van handelingsperspectief ter verbetering van het leervermogen als ook het versterken van de organisatie-onderdelen die kennis kunnen ontwikkelen en ontsluiten. Onderdeel hiervan is het ontwikkelen van een leer-werk-traject 'Accelerate Your Impact'.

Leer-werk-traject 'Accelerate Your Impact'

Samen met de landelijke kennisinstellingen KiM, KNMI, NFI, NVWA, RCE, RIVM, RWS, CPB, SCP, PBL en het Rathenau Instituut werkt de VSO aan een leer-werktraject voor haar leden om kennis te kunnen vertalen naar handelingsopties, scenario's, adviezen en/of aanbevelingen voor beleid of praktijk. Op initiatief van de kennis-instituten willen we samen investeren in het professionaliseren van onze medewerkers in de interactie binnen de driehoek kennis-praktijk-beleid.

Wij geloven in de meerwaarde van leren van en met elkaar: kennisdelen en uitwisselen tussen (professionals van) kennis-instituten en het opbouwen van netwerken ook met beleid en praktijk. Binnen het leer-werk-traject 'Accelerate Your Impact' krijg je de kans om je in de breedte te ontwikkelen in een context-rijke

werkomgeving en visies van beleid en praktijk te exploreren. Door het leren kennen van zienswijzen en vragen vanuit beleid en praktijk kom je vanuit je kennisgebied tot het formuleren van vragen, antwoorden en mogelijke oplossingen met oog voor de complexe problematiek van praktijk en beleid. Het is de bedoeling dat in dit leer-werk-traject je beleid en praktijk binnen jouw expertise-gebied exploreert, investeert in je netwerk en je met andere experts van collega-kennisinstituten de verschillende contexten ervaart. Je krijgt nieuwe perspectieven en aanpakken gepresenteerd om als expert meer impact te hebben op het veld waarin je acteert.

Samenwerking met het CBS

We gaan met het CBS na wat de mogelijkheden zijn om de deskundigheid en ervaringen van het CBS te verbinden aan de opgaven in gemeenten ten aanzien van het data-gedreven werken. Bijvoorbeeld in de vorm van een data-leer-community om vanuit gedeelde individuele ervaringen overstijgend te leren en de lessen (en investeringen) generiek weer terug te geven aan de bredere gemeenschap van gemeenten om hen op gang te helpen of verder te brengen in het data-gedreven werken. De ervaringen van individuele UDC's zullen daar ook zoveel mogelijk bij worden betrokken.

3. POP UP

Steeds vaker zijn gemeentelijke opgaven platform overstijgend. Zij vragen op korte termijn om antwoorden en oplossingen. Oplossingen waarbij samenwerking tussen onderzoekers kan leiden tot een beter en sneller resultaat. De sectorale platformstructuur met een lage frequentie van bijeenkomsten is vaak niet het

geschikte medium om deze vraagstukken op te pakken. Met de POP UP wil de VSO haar leden stimuleren om gedurende een korte, afgebakende periode samen te werken aan actuele vragen en inzetten op juist daar waar de energie zit. We doen dit door het beschikbaar stellen van ondersteuning en een werkbudget. Voor 2020 is hiervoor een bedrag van € 3.500 gereserveerd.

4. Kennisfestival 'Meer doen met Kennis'

Het tweejaarlijks VSO-congres/Kennisfestival krijgt als titel 'Meer doen met Kennis'. De VSO organiseert dit jaar in juni samen met de VNG een 'kennisfestival' ter verdieping en verbinding van spelers die er lokaal toe willen doen, die lokaal met kennis willen werken of hun kennis lokaal willen inzetten. Het is een festival voor gemeentelijke onderzoekers, landelijke kennisinstellingen, data-scientists én beleidsadviseurs: samen werken aan een kennisnetwerk voor lokale impact. Samen kennis maken voor beter gemeentelijk beleid (zie www.vsocongres.nl voor de laatste stand van zaken). Vanwege de Corona crisis is het kennisfestival een jaar uitgesteld. In juni 2020 is er een digitaal kennisfestival met een aantal interessante workshops en lezingen.

4. Belangenbehartiging

Het behartigen van gemeenschappelijke belangen is een belangrijke doelstelling van de VSO. De binnen de VSO aanwezige kennis en kunde wordt ingezet voor het bevorderen van een sterke positie van de leden, zowel intern binnen de eigen organisatie als extern ten opzichte van samenwerkingspartners, landelijke kennisinstellingen en leveranciers.

4.1 Integriteitscode voor Statistisch onderzoek & Analytics onderzoek

Per 25 mei 2018 is de AVG (Algemene Verordening Gegevensbescherming) van toepassing. Met de AVG worden privacy-rechten versterkt en uitgebreid en krijgen organisaties meer verantwoordelijkheden. De gedragscode van de VSO is hierop al aangepast. Samen met de MOA en de VBO heeft de VSO een traject doorlopen voor het actualiseren en up-to-date maken van de gedragscode onder leiding van mr. Alexander J.J.T. Singewald. Hierbij is specifiek aandacht gegeven aan de nieuwe vormen van data-analyse. Op Europees en wereldniveau speelt er nu veel op het gebied van privacy en onderzoek en statistiek. Een van de discussies gaat over de afbakening van onderzoek en statistiek en analytics. Belangrijk is dat voor onderzoeksdoeleinden nog veel mogelijk is, mits aan een aantal voorwaarden wordt voldaan en de resultaten op een geaggregeerd niveau worden gerapporteerd. Naar verwachting zal de nieuwe Integriteitscode in de loop van 2020 geïmplementeerd worden.

Uitwerking van de Integriteitscode in een werkinstructie

We werken bovendien aan een concrete uitwerking van de Integriteitscode. Hiermee bieden we VSO-leden houvast om snel overzicht te krijgen, wegwijs te worden en zelf te kunnen motiveren wat waarom wel en niet mag met de AVG. Hiermee stellen we VSO-leden in staat om de privacy- en informatie-veiligheidsaspecten van hun werk te beoordelen om hiermee met onderbouwing het gesprek aan te kunnen gaan met (gemeentelijke) opdrachtgevers. Met een instructieformulier kunnen leden nagaan of alle benodigde stappen afdoende zijn gezet voor onderzoek en datascience toepassingen.

4.2 Databronnen

UWV-gegevens

Ook in 2019 heeft platform Statistiek & Datascience overleg gehad met het UWV over publicatie van de NWW-cijfers.

Inkoop Integrale Regionale Inkomensgegevens

Al vele jaren betreft de VSO Integrale Regionale Inkomensgegevens van het CBS ten behoeve van haar leden. Ook in 2019 hebben we deze datalevering naar tevredenheid verzorgd voor in totaal 211 gemeenten.

Inkoop data Kinderopvang

In 2019 werd opnieuw de gezamenlijke inkoop van kinderopvanggegevens georganiseerd. Hiermee krijgen we informatie, zoals het aantal kinderen in de kinderopvang, de opvanguren en het aantal huishoudens dat gebruik maakt van kinderopvang, uitgesplitst naar diverse kenmerken zoals het type kinderopvang, huishoudenkenmerken en het inkomen van de ouders. De tabellen met data van het jaar 2018 zijn op gemeente-, wijk-, buurt- en provincieniveau aangeleverd door het CBS. In totaal hebben de deelnemers aan deze data-inkoop de data van 63 gemeenten ingekocht.

4.3 Strategische contacten

De VSO werkt met verschillende partijen samen. Zowel vanuit het bestuur als vanuit de platforms.

VNG Realisatie

VNG Realisatie ondersteunt gemeenten bij hun informatievoorziening en dienstverlening en is onderdeel van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG). Data-ontsluiting voor gemeenten is een belangrijk aandachtspunt voor VNG Realisatie. Zij ondersteunt gemeenten ook om meer data-gedreven te werken. Zo heeft de Data Science Hub van VNG Realisatie samen met gemeenten de expertgroep Data Science opgericht. In de expertgroep zitten data-scientists, onderzoekers en beleidsmedewerkers die hun kennis en ervaring op het gebied van datascience en beleidsonderzoek delen. Ook inventariseren zij vernieuwende methoden en technieken. Zo kunnen goede ervaringen laagdrempelig met andere gemeenten worden gedeeld. Het platform Statistiek & Datascience en verschillende VSO-leden zijn hierbij aangehaakt.

CBS

Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) heeft als taak om betrouwbare en samenhangende informatie te publiceren die inspeelt op de behoefte van de samenleving. Om die reden is een goede relatie tussen het CBS en de VSO van strategisch belang. Het CBS is bij alle platforms aangehaakt.

In de zomer van 2016 heeft CBS het initiatief genomen om de samenwerking met gemeenten te intensiveren in de vorm van zogenaamde CBS Urban Data Centers (UDC). Een UDC is een samenwerkingsverband tussen CBS en gemeente(n) waarbij de verbinding wordt gelegd tussen CBS-bestanden en -expertise met gemeentelijke bestanden, expertise en processen. Een UDC krijgt binnen een gemeente veelal ook een fysieke weerslag in de vorm van een gezamenlijke CBS-gemeentelijke kantoorruimte inclusief technische voorzieningen waar collega's van CBS en gemeente aan de slag gaan met onderzoek. In de praktijk is het maatwerk en zijn er verschillende UDC's. Vanwege het al bestaande VSO-netwerk is er snel en makkelijk contact tussen de verschillende UDC's. Sinds 2018 zijn er zeven VSO leden die een UDC binnen de gemeente hebben of die zijn aangesloten bij een regionale UDC.

Nationale kennisinstellingen

Het afgelopen jaar hebben we nadrukkelijker de samenwerking opgezocht met nationale kennisinstellingen (NKI's). Zo gaf het PBL tijdens de ALV een workshop over "De nieuwe overheid, netwerksturing en de betekenis daarvan voor onderzoek". In de VNG-publicatie "Kennis voor en van gemeenten" onderstrepen we het belang dat we als VSO hechten aan het verbinden en

afstemmen van lokale kennis- en leerbehoefte met de kennis van de nationale kennisinstellingen. Door deelname van VSO aan initiatiefgroep Veluweberaad houden we vinger aan de pols waar we als VSO nationale en regionale kennisinstellingen met onze lokale kennis kunnen voeden en omgekeerd: waar kansen liggen om te leren van de expertise bij de NKI's.

Overige partijen

De VSO werkt samen met de MOA, een vereniging van bedrijven en instellingen die zich bezighouden met Marketing Research en Marketing Intelligence, en de VBO, een brancheorganisatie van bureaus en instituten die beleidsonderzoek doen.

In 2019 werd samen met deze beide organisaties gewerkt aan een gezamenlijke Integriteitscode in het kader van de AVG. Na een langdurig proces werd deze vernieuwde code eind 2019 opnieuw ter goedkeuring voorgelegd aan de Autoriteit Persoonsgegevens (AP). In de loop van 2020 verwacht het bestuur definitief groen licht te hebben voor het implementeren van deze Integriteitscode.

Daarnaast ontvangen de leden van genoemde organisaties vaak gereduceerd tarieven voor deelname aan elkaars opleidingen en congressen.

5. Financiën

In dit hoofdstuk legt het bestuur van de vereniging voor Statistiek en Onderzoek verantwoording af voor het gevoerde financieel beleid in het boekjaar 2019.

Balans

Bezittingen/Vorderingen			Schulden/Vermogen		
	1-1-2019	31-12-2019		1-1-2019	31-12-2019
Liquide middelen	€ 157.289,14	€ 162.290,58	Eigen vermogen	€ 144.950,39	€ 162.798,27
Kas	€ 375,00	€ 650,00			
Debiteuren	€ 565,43	€ 3.846,76	Crediteuren	€ 13.273,42	€ 3.791,00
Nog te ontvangen	€ 37,56	€ 18,10	Nog te betalen	€ 43,32	€ 216,17
Totaal	€ 158.267,13	€ 166.805,44		€ 158.267,13	€ 166.805,44

Toelichting

Liquide middelen

De VSO beschikt over drie bankrekeningen: Bij de Triodosbank een rekening-courant en een Internet Rendementsrekening en bij de ASN Bank een spaarrekening. De saldi per begin en einde boekjaar staan hiernaast vermeld.

Rekening	Saldo 31-12-2018	Saldo 31-12-19
Triodos rekening courant	€ 88.155,55	€ 93.119,43
Triodos Internet Rendement	€ 10,28	€ 10,28
ASN Spaarrekening	€ 69.123,31	€ 69.160,87
Totaal	€ 157.289,14	€ 162.290,58

Kas

Het secretariaat houdt een aantal cadeaubonnen op voorraad. Deze zijn bedoeld als attentie voor sprekers tijdens (platform-) bijeenkomsten. Het kasbedrag staat gelijk aan de waarde van de cadeaubonnen op voorraad per 1 januari 2020 en 31 december 2019.

Debiteuren

Per 1 januari 2019 stond er voor een totaalbedrag van € 565,43 aan debiteuren open. Dit bedrag is in 2019 geheel geïnd.

Op 31 december 2019 bedroeg de stand van de openstaande debiteuren € 3.846,76. Deze uitstaande vorderingen zullen in 2020 worden geïnd.

Nog te verwachten inkomsten

Begin 2020 werd de rente op de spaarrekeningen over het boekjaar 2019 ontvangen. Dit betrof een bedrag van in totaal € 18,10.

Crediteuren

Per 31 december 2019 stond nog een bedrag van € 3.791,- open aan crediteuren. Dit betreft facturen die eind 2019 werden ontvangen. Begin 2020 zijn deze betaald.

Nog te betalen kosten

Per 31 december 2019 werd een bedrag van € 216,17 aan nog te betalen kosten over 2019 verwacht. De facturen hiervoor werden begin 2020 ontvangen en voldaan.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen nam in de loop van 2019 toe met een bedrag van € 17.847,88.

Weerstandsvermogen

De inkomsten van de VSO bestaan uit de lidmaatschapsgelden die aan de leden in rekening worden gebracht. De VSO is een vereniging en derhalve niet gericht op het maken van winst of verkrijgen van andere inkomsten dan de lidmaatschapsgelden. De inkomsten worden aangewend om de doelen van de vereniging, kennisdeling en belangenbehartiging van de aangesloten leden, te bekostigen. Uitgangspunt bij de gezamenlijke data-inkopen is een kostenneutrale financiering.

Het vermogen van de VSO wordt ter financiering van incidentele of kortlopende activiteiten ingezet, maar dient in hoofdzaak als buffer om de continuïteit van de VSO ook voor de langere termijn te waarborgen.

Het ratio weerstandsvermogen bedraagt 1,8 (zie schema).

Risico analyse VSO	Risico Management		
Dreigingen	Kans	Impact	Risico waarde
			in €
Niet betalen contributie	klein	1.000-25.000 euro	20.000
Niet betalen deelname data-inkopen	aanwezig	500 - 25.000 euro	25.000
Ongedekte kosten Congres	is wel eens voorgekomen	20.000 - 40.000 euro	30.000
		Totaal omvang risico's	€ 75.000
		Beschikbare weerstandscapaciteit	€ 133.815
		Ratio weerstandsvermogen	1,8

Het risicomanagement is een taak van het bestuur en meer in het bijzonder de penningmeester van de vereniging.

5.2 Jaarrekening 2019

Inkomsten			Uitgaven		
	Begroting	Rekening		Begroting	Rekening
1. Contributies			4. Projecten		
1.1 Contributies 2019	€ 84.000,00	€ 84.000,00	4.1 Project positionering	€ 5.000,00	€ 0,00
			4.2 Project AVG	€ 5.000,00	€ 0,00
2. Bank					
2.1 Rente	€ 50,00	€ 18,10			
			<i>RIO-2016*</i>	€ pm	€ 22.363,00
			<i>Kinderopvang*</i>	€ pm	€ 20.000,00
			<i>Opleidingsniveau*</i>	€ pm	€ 15.000,00
3. Exploitatieresultaat					
Data-inkoop	€ 0,00	€ 2.606,50			
<i>RIO-2016*</i>	€ pm	€ 22.863,50	5. Netwerkorganisatie		
<i>Kinderopvang*</i>	€ pm	€ 21.000,00	5.1 Platform S&B	€ 3.799,00	€ 1.621,86
<i>Opleidingsniveau*</i>	€ pm	€ 16.106,00	5.2 Platform BOS	€ 3.535,00	€ 4.010,66
			5.3 Platform Economie	€ 4.578,00	€ 1.841,20
			5.4 Platform Statistiek & Datascience	€ 6.675,00	€ 5.200,25
			5.5 Platform Wonen	€ 1.032,00	€ 860,75
			5.6 Platform L&V	€ 2.403,00	€ 2.339,54
			5.7 Platform Methoden	€ 2.206,00	€ 883,69
			5.8 Platform Fysiek	€ 3.272,00	€ 844,12
			6. Websites		
			6.1 Hosting, techniek, ondersteuning	€ 13.650,00	€ 11.398,47
			6.2 E-journal, secretariaat	€ 850,00	€ 750,00
			7. Bestuur en ondersteuning		
			7.1 Algemeen	€ 1.500,00	€ 1.335,59
			7.2 Zaalhuur	€ 4.000,00	€ 3.097,74
			7.3 Reiskosten	€ 750,00	€ 368,06
			7.4 PR, scholing, representatie	€ 750,00	€ 346,98
			7.5 Ondersteuning	€ 35.000,00	€ 33.345,47
			8. Bank		
			8.1 Bankkosten	€ 150,00	€ 166,88
Nadelig exploitatiesaldo	€ 10.100,00	€	Voordelig exploitatiesaldo	€	€ 18.213,34
totaal	€ 94.150,00	€ 86.624,60	totaal	€ 94.150,00	€ 86.624,60

* Dit bedrag is niet in de totaal-telling opgenomen. Slechts het exploitatieresultaat van deze inkomsten is opgenomen in de totaal-telling

Toelichting

De jaarrekening 2019 laat zien welke baten en lasten de vereniging in het boekjaar 2019 heeft gehad en hoe deze zich verhouden tot de begroting. Hieronder worden enkele posten toegelicht.

Contributie

Voor wat de contributies betreft, is uitgegaan van dezelfde systematiek zoals deze sinds 2016 wordt gehanteerd. De begrote behoefte is verdeeld over alle leden, waarbij sprake is van een vast en variabele component. Dit variabele component is gebaseerd op het inwoneraantal van de gemeente. Met het oog op de ontwikkeling van het eigen vermogen is afgezien van een verhoging van de contributie voor 2020.

Data-inkoop

Er zijn dit jaar drie data-inkopen geweest, namelijk van RIO-gegevens, Kinderopvang-gegevens en Opleidingsniveau op wijk/buurniveau.

De totale inkomsten van zowel de Kinderopvang-gegevens als die van de data Opleidingsniveau gaven een positief saldo, vanwege de deelname aan deze inkoop door enkele niet-VSO-leden, die hiervoor extra belast werden. Het exploitatieverschil voor deze inkoop is verwerkt in de jaarrekening van 2019.

Platforms

De begrote kosten voor de platforms bleven in 2019 onder de gestelde budgetten. De oorzaak hiervoor is vooral te vinden in het feit dat er minder bijeenkomsten werden georganiseerd, dan er voorzien waren. Anderzijds werden ook enkele

bijeenkomsten op locaties georganiseerd, waarvoor door de gastlocatie geen kosten werden berekend aan de VSO. Het totaal van de platform-uitgaven bedraagt € 17.602,07.

Ondersteuning

De post bestuursondersteuning bleef in 2019 binnen de begrote uitgaven.

Exploitatiesaldo

Vooral als gevolg van het niet volledig benutten van de hen toegekende budgetten door de platforms is er in 2019 sprake van een positief exploitatiesaldo van € 18.213,34.

5.3 Financiële ontwikkelingen 2019

Mede op grond van het hiervoor genoemde positieve exploitatiesaldo is het eigen vermogen van de VSO toegenomen met € 17.847,88 en bedraagt per 31 december 2019: € 162.798,27.

5.4 Verklaring kascommissie

In maart 2020 hebben mevrouw H. Zalme (gem. Leiden) en de heer G. Timmermans (gem. Velsen) in hun hoedanigheid als lid van de Kascommissie van de VSO een boekencontrole uitgevoerd over het boekjaar 2019. Zij hebben de jaarrekening 2019 en de balans per 31 december 2019 gecontroleerd en hebben deze in orde bevonden. Zij rapporteren hierover in de ALV op 12 mei 2020.

5.5 Begroting 2020

Inkomsten			Uitgaven		
1. Contributies			3. Projecten		
1.1 Contributies 2020	€	84.000,00	3.1 Project Pop-Up Meeting	€	3.500,00
			3.2 Project AVG	€	3.500,00
2. Bank			3.3 Congres	€	30.000,00
2.1 Rente	€	40,00	3.4 Data-science samenwerking VNG	€	2.500,00
			4. Netwerkorganisatie		
3. Exploitatieresultaat			4.1 Platform S&B	€	1.565,00
3.1 Data-inkoop	€	pm	4.2 Platform BOS	€	3.662,00
			4.3 Platform Economie	€	2.464,00
			4.4 Platform Statistiek & Datasc	€	6.566,00
			4.5 Platform L&V	€	2.613,00
			4.6 Platform Wonen	€	1.565,00
			4.7 Platform Fysiek	€	1.565,00
			5. Websites		
			5.1 Hosting en bewerking VSO-Pleio	€	12.000,00
			5.2 E-journal, secretariaat	€	850,00
			6. Bestuur en ondersteuning		
			6.1 Algemeen	€	1.400,00
			6.2 Zaalhuur	€	3.300,00
			6.3 Reiskosten	€	450,00
			6.4 PR, scholing, representatie	€	500,00
			6.5 Ondersteuning	€	35.000,00
			7. Bank		
			7.1 Bankkosten	€	200,00
			Exploitatiesaldo (pos.)	€	
Exploitatiesaldo (neg.)	€	29.160,00	Exploitatiesaldo (pos.)	€	
totaal	€	113.200,00	totaal	€	113.200,00

Toelichting

Contributie

De contributie is net als voorgaande jaren zo berekend dat daarmee de vaste exploitatiekosten (posten 3, 4 en 5) gedekt kunnen worden. Gezien het exploitatieresultaat van 2019 is er geen reden de contributie te verhogen.

Data-inkoop

De gezamenlijke data-inkopen (RIO, Kinderopvang en mogelijk andere) worden kostenneutraal doorberekend aan de deelnemende gemeenten. Eventuele exploitatieverschillen zijn opgenomen in de jaarrekening.

Projecten

Het bestuur heeft besloten tot een financiële bijdrage aan het VSO-Congres van maximaal € 30.000.

Mogelijk dat ook extra kosten gemoeid zijn met de verspreiding onder aangesloten leden van de nieuwe Integriteitscode.

Ten behoeve van het datascience samenwerkingsproject met VNG is € 2.500 begroot en voor de Pop Up pilots staat € 3.500 op de begroting.

Platforms

Sinds 2016 worden de platformbudgetten berekend op basis van het aantal te verwachten deelnemers aan toekomstige bijeenkomsten en de opkomst bij de eerder georganiseerde platformbijeenkomsten. Ook is er budgettair rekening mee gehouden of er onder een platform werk- of gebruikersgroepen functioneren. Met ingang van 2020 zullen er nog slechts 7 in plaats van 8 platforms actief zijn. Gelet op de uitgaven in 2019 en de voorgenomen bijeenkomsten in 2020, is daarom voor 2020 een totaalbedrag van € 20.000 voor de platforms opgenomen in de begroting.

6. Organisatie

6.1 Leden

Per 1 januari 2019 telde de VSO 79 leden en twee aspirant-leden. Tijdens de ALV 2019 is het aspirant-lidmaatschap van de gemeenten Waalwijk en Westerkwartier bekrachtigd. Ultimo 2019 nam de VSO afscheid van de gemeente Hilversum. Per 31 december 2019 telt de VSO daarmee 80 leden.

In de loop van het verslagjaar diende zich één aspirant-lid aan: de gemeente Vijfheerenlanden. Over de toelating van deze gemeente zal de ALV op 12 mei 2020 een besluit nemen. Ervan uitgaande dat de ALV dit aspirant-lidmaatschap bekrachtigt, telt de VSO na de ALV 81 leden. In 2019 werd het leeuwendeel van de leden gevormd door de 67 gemeentelijke onderzoeksbureaus, daarnaast zijn negen provinciale organisaties en vijf samenwerkingsverbanden van meerdere gemeentes lid van de VSO.

Qua inwoneraantal zijn de (samenwerkende) gemeentelijke onderzoeksbureaus als volgt onder te verdelen:

> 200.000 inwoners:	10 bureaus
> 100.000 inwoners, < 200.000 inwoners:	21 bureaus
> 50.000 inwoners, < 100.000 inwoners:	29 bureaus
< 50.000 inwoners:	12 bureaus

6.2 Platforms, werk- en gebruikersgroepen

In 2019 waren er binnen de VSO acht platforms met de bijbehorende werkgroepen actief:

- Platform Beleids Onderzoek Sociaal (BOS)
- Platform Economie
- Platform Fysiek
- Platform Leefbaarheid & Veiligheid
 - Werkgroep Wijkmonitoring
- Platform Methoden
 - Werkgroep Bevolkingsprognose
 - Gebruikersgroep Analyzer
- Platform Statistiek & Datascience
 - Gebruikersgroep SWING
- Platform Strategie & Bedrijfsvoering
- Platform Wonen

Meer informatie over de samenstelling en activiteiten van de platforms en de gebruikersgroep is te vinden op de website van de VSO.

Met ingang van 2020 is het Platform Methoden niet meer actief. De werkgroep Bevolkingsprognose en Gebruikersgroep Analyzer blijven wel bestaan.

6.3 Bestuur

Het bestuur van de VSO heeft een Dagelijks Bestuur, bestaande uit een voorzitter, secretaris en penningmeester, aangevuld met drie algemene bestuursleden. Ieder bestuurslid heeft een eigen takenpakket en fungeert als contactpersoon voor een platform. Een actueel overzicht van de taakvelden en contactgegevens van de verschillende bestuursleden staat op de website van de VSO. De bestuurssamenstelling was in 2019 als volgt:

- Inge Bakker, voorzitter
- Harry ten Caten, penningmeester
- Janine Meesters, secretaris
- Marco Bik, lid
- Frank-Jos Braspenning, lid
- Hans van Hastenberg, lid

Mutaties

Vanwege het vertrek van Enno Ebels bij de gemeente Den Haag, en daarmee ook ons vakgebied verlatend, heeft hij met ingang van 1 februari 2019 zijn bestuursfunctie neergelegd.

Zijn plaats in het dagelijks bestuur werd met ingang van de ALV ingenomen door de heer Frank-Jos Braspenning, werkzaam bij de gemeente Houten.

6.4 Ondersteuning

De VSO wordt ondersteund door Malta & de Keyzer. Er zijn twee medewerkers van dit bureau actief voor de VSO met ieder hun eigen aandachtsgebied:

- Koen Berfelo:
bestuurs- en platformondersteuning, administratie en algemeen secretariaat
- Marieke den Os:
websiteontwikkeling en -beheer en gebruikersondersteuning Pleio

6.5 Beroepscommissie

In het verlengde van onze gedragscode voor Onderzoek en Statistiek is in samenwerking met de VBO en MOA een beroepscommissie geïnstalleerd. Hierin hebben zitting:

- Onafhankelijk voorzitter: prof. dr. Margriet Overkleeft-Verburg
- Namens VSO: de heer Gerth Molenaar (directielid Randstedelijke Rekenkamer) met als plaatsvervangend lid: de heer Nico Buurman (voormalig voorzitter VSO en voormalig lid Research Keurmerk-groep).
- Namens MOA: de heer Ed van Eunen (voorzitter van de Keurmerk Controle Commissie – KCC) met als plaatsvervangend lid de heer Jo van Kruchten (Belastingdienst).
- Namens VBO: mevrouw Ineke Stoop (SCP) met als plaatsvervangend lid de heer Peter van Hoesel (voormalig directievoorzitter Panteia en emeritus hoogleraar Beleidsonderzoek EUR).

In 2019 heeft de heer Gerth Molenaar zijn functie als lid van de beroepscommissie neergelegd. Hij zal met ingang van 2020 worden opgevolgd door mevrouw Gooitske Marsman, Coördinator Analyse en Intelligence bij de gemeente Helmond